

OPIS RADNIH ZADATAKA

Ime konsultanta:	TBD					
Projekat/Naziv aktivnosti:	USAID/Sweden FARMA II Projekat (Bosna i Hercegovina)				Aktivnost#	
Naziv radne aktivnosti:	Obuka za sektor mljekarstva o zahtjevima za izvoz u EU					
Vrsta ugovora:	Puno radno vrijeme		Nepuno radno vrijeme		Kratkotrajna tehnička pomoć	X
Državljanstvo konsultanta:			Međunarodni konsultant	X	Lokalni (BiH) konsultant	
Poslodavac:	Cardno Emerging Markets USA, Ltd.					
Konsultant podnosi izvještaj:	Voditelju komponente 2, Stručnjaku za poljoprivredu i stočarstvo					
Trajanje angažmana:	Početak:			Završetak:		
Broj odobrenih dana za ovu poziciju:	Ukupan broj dana: 20 dana	Onsite: 15	Offsite: 5	Putovanja:		

USAID/Sweden FARMA II – Opis projekta

USAID i Vlada Švedske su firmi Cardno Emerging Markets USA dodijelili petogodišnji ugovor vrijedan 16,2 miliona američkih dolara za implementaciju Projekta razvoja tržišne poljoprivrede II (FARMA II) u Bosni i Hercegovini (BiH). Svrha projekta FARMA II jeste da kreira poljoprivredne i agrobiznis ekonomske mogućnosti za BiH poljoprivrednike i poduzetnike. Projekat USAID/Sweden FARMA II će to postići putem pružanja podrške organizacijama poljoprivrednih proizvođača da usvoje standarde Evropske unije (EU) i međunarodne poljoprivredne i prehrambene standarde kao i nove proizvodne tehnike, te da proizvode nove proizvode visoke vrijednosti i prošire pristup stranim i domaćim tržištima.

Uvod

BiH je u julu 2015. godine dobila odobrenje za izvoz UHT mljeka i mliječnih proizvoda¹ u EU (*Uredba Evropske komisije (EU) br. 605/2010, Prilog I: Lista trećih zemalja koje su odobrene za uvoz u EU pošiljki sirovog mljeka, mliječnih proizvoda, kolostruma i proizvoda na bazi kolostruma, kolona C*). U julu 2018. godine Evropska komisija (EK) je pokrenula izmjenu ove Uredbe kako bi uvrstila BiH na listu trećih zemalja iz kojih se dopušta uvoz pošiljki mljeka i mliječnih proizvoda u EU koje podliježu manje strogim zahtjevima termičke obrade za takve proizvode, a koji su precizirani u kolonama A i B navedene uredbe. Komisija je ovaj stav obrazložila na osnovu statusa zdravstvenog stanja životinja u BiH, koji je slobodan od bolesti slinavke i šapa, bez vakcinacije, što je priznato od strane Svjetske organizacije za zdravlje životinja (OIE). Komisija je u izvještaju sa sjednice stalnog odbora naglasila da BiH treba da ispoštuje sve zahtjeve sadržane u higijenskom paketu². Izmjena Uredbe je zvanično i donesena 10. avgusta 2018. godine.³ Međutim, u istoj je naglašeno da su prilikom ranijih veterinarskih kontrola uočeni određeni nedostaci u pogledu javnog zdravlja u objektima, koji su trenutno u postupku rješavanja od strane nadležnih tijela u BiH.

¹ Mlijeko i proizvodi od mljeka tretirani visokim temperaturama.

² Tačka B.04 sažetka izvještaja sa sjednice Stalnog odbora za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje sekcije kontrole i uslova uvoza, 12-13 juli 2018: https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/reg-com_cic_20180712_sum.pdf

³ Provedbena uredba komisije (EU) 2018/1120 od 10. avgusta 2018. godine: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R1120&qid=1535102386834&from=HR>

Nadležna tijela u oblasti veterinarstva i sigurnosti hrane u BiH kontinuirano rade na poboljšanju sistema veterinarskog javnog zdravlja u objektima kako bi pripremili sve neophodne uslove za izvoz svih vrsta mliječnih proizvoda u EU. Sama tehnologija proizvodnje kao i kontrola zahtjevanih higijenskih parametara proizvoda navedenih u kolonama A i B Uredbe EU br. 605/2010 daleko je jeftinija i lakša u odnosu na zahtjeve proizvodnje i kontrole proizvoda iz kolone C iste Uredbe. Ovi proizvodi imaju i dodatnu prednost jer se na nižoj temperaturi obrade zadržava struktura nutritivnih parametara proizvoda, što doprinosi očuvanju kvaliteta proteina kao i očuvanje samih enzima potrebnih za proizvodnju sira i fermentiranih mliječnih proizvoda, a što osigurava bolji kvalitet finalnih proizvoda.

Proširenje proizvodnog izvoznog asortimana kao i olakšavanje izvoznih barijera za pristup EU tržištu je velika šansa za proizvođače iz sektora mljekarstva BiH. Ova šansa može biti ispunjena samo ako BiH kontinuirano dokazuje da nadležna veterinarska tijela pružaju odgovarajuće garancije vezano za usklađenost sa standardima i zakonodavstvom EU u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije takvih proizvoda uz obezbjeđenje garancija za zdravlje životinja ekvivalentne onima u zemljama EU. Iako je lista kompanija u BiH odobrenih za izvoz proizvoda iz kolone C u EU porasla posljednjih godina, taj proces bi mogao biti ubrzan podizanjem svijesti i unapređenjem znanja i vještina o zahtjevima i standardima EU među novim potencijalnim izvoznicima kao i među uposlenicima nadležnih i kontrolnih tijela u BiH (veterinarski inspektori i službeni veterinari). Također, upoznavanje sa zahtjevima i standardima EU za proizvode iz kolona A i B navedene uredbe od krucijalnog je značaja za odobravanje proizvođača i njihovo uvrštavanje na listu kompanija u BiH odobrenih za izvoz u EU proizvoda iz kolona A i B. Kako bi se to postiglo, BiH treba *povećati nivo znanja, kvalitete i usklađenosti proizvođača i prerađivača kako bi ispunili zahtjeve EU*, kako u javnom tako i u privatnom sektoru. U odnosu na standarde i zahtjeve EU, svi zahtijevani parametri moraju biti validirani i zagarantovani prije izdavanja *veterinarskog zdravstvenog certifikata* (dokument koji prati pošiljku mlijeka i mliječnih proizvoda pri izvozu).

Svrha zadatka

Ured za veterinarstvo BiH (UZV) je zatražio tehničku podršku projekta USAID/Sweden FARMA II kako bi se prevazišle slabosti i nedostaci u javnom zdravlju u objektima i sistemu službenih kontrola i unaprijedilo znanje i kapaciteti veterinarskih inspektora, službenih veterinara i privatnih proizvođačkih organizacija (subjekata u poslovanju sa hranom (SPH)) o zahtjevima i standardima EU za izvoz mlijeka i mliječnih proizvoda, a koje se odnose prije svega na zdravlje životinja, higijenske principe proizvodnje i prerade tokom cijelog lanca proizvodnje od farmskih objekata pa sve do distribucije i plasmana finalnih proizvoda kao i na pravila vezana za javno zdravlje i izvoz proizvoda u EU. Ove slabosti su već navedene i u Izvještaju revizije HFAA iz 2016. godine. Stoga, ova podrška se obezbjeđuje u cilju jačanja kapaciteta privatnog i javnog sektora (proizvođača i kontrolnih tijela) koji će doprinjeti osiguranju pristupa mlijeka i mliječnih proizvoda na domaćem i ino tržištima (kako EU tako i drugim tržištima).

Konkretno, ovaj zadatak će pomoći kako nadležnim tijelima u sektoru veterinarstva i sigurnosti hrane tako i ostalim relevantnim organima u dogradnji i usklađivanju veterinarskog sistema sa zahtjevima EU, a relevantnim inspekcijskim tijelima u uspostavljanju jedinstvenog sistema izrade i provođenja *planova službenih kontrola u skladu sa analizom rizika*. Obuka i tehnička podrška će također obuhvatiti i tehnički trening o načinu pružanja garancija prilikom ispunjavanja *veterinarsko-zdravstvenog certifikata* za izvoz mlijeka i mliječnih proizvoda (prioritetno za kolone A i B Uredbe), a i izradit će se i odgovarajući i neophodni *vodiči* koji će osigurati održivost cijele aktivnosti i služiti će kao vodič za olakšavanje budućeg postupanja za inspektore i službene veterinare u službenim kontrolama HACCP-a kao i prilikom izrade planova službenih kontrola. Također, zadatak ima za cilj i *upoznavanje SPH (proizvođačkih*

organizacija) sa zahtjevima, koracima i procedurama koje moraju ispuniti kako bi dobili odobrenje za izvoz na tržište EU, kao i dopunu znanja onih proizvođača koji već posjeduju odobrenje za izvoz u EU a koji imaju želju proširiti izvoznu paletu svojih proizvoda.

Podrška će biti osigurana za najmanje 50 veterinarskih inspektora i ovlaštenih veterinaru, te najmanje 30 SPH (proizvođačkih organizacija) koji su zainteresovani za unapređenje znanja i usklađivanja kompanija sa zahtjevima za izvoz u EU.

Aktivnosti

Očekuje se da će konsultant izraditi nacrt dnevnog reda, materijale za obuku, smjernice i ostale specifične materijale posebno dizajnirane za privatni sektor, te obaviti teorijske i praktične obuke inspektora, službenih veterinaru i subjekata u poslovanju s hranom (proizvođačkih organizacija) u skladu s definisanim dnevnim redom, ali ne ograničavajući se na sljedeće teme:

Aktivnost 1 - Obuka službenih veterinaru, veterinarskih inspektora i subjekata u poslovanju sa hranom (proizvođačkih organizacija) o zahtjevima i standardima za izvoz mlijeka i mlječnih proizvoda na tržište EU: verifikacija službenih dokumenata i postupci službenih kontrola; Zahtjevi i standardi EU za kolone A, B i C (Prilog I. Uredbe (EU) br. 605/2010) i bilo koji drugi relevantni aspekt koji je predmet revizije HFAA

Aktivnost 2 - Obuka službenih veterinaru i veterinarskih inspektora o postupcima davanja garancija (certificiranja) mlijeka i mlječnih proizvoda namijenjenih izvozu: Specifični zahtjevi navedeni u primjeru EU certifikata za izvoz mlijeka i mlječnih proizvoda (koji je prenesen u relevantan pravilnik na nivou BiH)

Aktivnost 3 - Obuka službenih veterinaru, veterinarskih inspektora i relevantnih službenika ministarstava poljoprivrede i Odjela Brčko Distrikta o jedinstvenoj metodi izrade planova službenih kontrola: Korištenje alatki analize rizika za izradu planova; Principi određivanja učestalosti službenih kontrola

Aktivnost 4 - Kreiranje ciljanih prilagođenih materijala namijenjenih privatnom sektoru (proizvođačkim organizacijama) o postupcima odobravanja i zahtjevima i standardima EU za izvoz mlijeka i mlječnih proizvoda na EU tržište: Materijali mogu obuhvatati PowerPoint prezentacije, smjernice "korak po korak" i, ako je moguće, video materijale. Pripremljeni materijali će biti prezentirani i objašnjeni zainteresiranim stranama u okviru javne diskusije i/ili okruglog stola

Aktivnost 5 - Izrada potrebnih smjernica i uputstava za veterinarske inspektore, službene veterinaru i sve ostale učesnike u sistemu službenih kontrola: Pripremljeni materijali će biti prezentirani i objašnjeni zainteresiranim stranama u okviru javne diskusije i/ili okruglog stola. Ovi materijali uključuju:

- 2 vodiča za provedbu službenih kontrola HACCP-a u odobrenim objektima u sektoru mljekarstva: (i) Vodič za objekte za proizvodnju mlijeka i fermentiranih mlječnih proizvoda; (ii) Vodič za objekte za proizvodnju sira;
- Uputstvo za izradu plana službenih kontrola u sektoru mljekarstva s naglaskom na analizu rizika i učestalost službenih kontrola.

Očekivani rezultati:

- Pripremljeni i isporučeni materijali za obuku;
- Obučeni službenici UZV, relevantni inspektori i SPH (PO) u sektoru mljekarstva o temama opisanim pod Aktivnost 1 i bilo koji drugi relevantni aspekti i teme predmeta revizije HFAA;

- Obučeni službenici UZV, službeni veterinar i relevantni inspektori u sektoru mljekarstva o postupcima davanja garancija prilikom ispunjavanja veterinarsko-zdravstvenih certifikata za proizvode za izvoz;
- Obuka o metodama izrade službenih kontrolnih planova za SPH u sektoru mljekarstva na temelju analize rizika i utvrđivanja učestalosti kontrola;
- Izrađeni i isporučeni materijali kreirani za SPH (PO) kako je opisano pod *Aktivnost 4*;
- Izrađena i dostavljena 2 vodiča za provedbu službenih kontrola HACCP-a u odobrenim objektima za proizvodnju i preradu mlijeka i mliječnih proizvoda (opisano pod *Aktivnost 5*);
- Izrađeno i dostavljeno Uputstvo za izradu plana službenih kontrola u sektoru mljekarstva s naglaskom na analizu rizika i učestalost službenih kontrola;
- Organizovano prezentiranje izrađenih materijala zainteresovnim stranama kroz javnu diskusiju i/ili okrugle stolove;
- Predat završni izvještaj nakon svake provedene aktivnosti kao i zbirni završni izvještaj svim provedenim aktivnostima, rezultatima i preporukama.

Vrijeme i broj odobrenih dana

Za izvršenje ovog zadatka ukupan broj planiranih radnih dana je 20 (15 onsite i 5 offsite) a očekuje se da će se planirani zadaci implementirati u periodu između oktobra 2018. godine i aprila 2019. godine⁴. Očekuje se da će konsultant doputovati u BiH najviše tri puta u toku ovog perioda. U toku navedenog razdoblja moguće je da bude potrebno pružiti i on-line podršku.

Kvalifikacije i vještine

- Univerzitetska diploma Veterinarskog fakulteta;
- Poželjno je da kandidat posjeduje diploma postdiplomskog studija veterinarskih nauka;
- Odlične analitičke, komunikacijske, prezentacijske i moderatorske vještine;
- Odlične poznavanje pismenog i usmenog engleskog jezika;
- Poželjno poznavanje jednog od službenih jezika BiH;
- Odlično poznavanje rada na računaru i poznavanje Microsoft Office aplikacija;
- Sposobnost rada u timu i pod pritiskom.

Profesionalno iskustvo

- Najmanje 10 godina relevantnog stručnog iskustva iz oblasti veterinarstva i sigurnosti hrane;
- Relevantno stručno iskustvo o EU legislativi i zahtjevima EU iz oblasti veterinarstva, sigurnosti hrane, zdravlja i dobrobiti životinja;
- Relevantno stručno iskustvo o provedbi zakonodavstva EU o hrani animalnog porijekla za uvoz iz trećih zemalja;
- Znanje o postupcima i procedurama HFAA⁵;
- Relevantno stručno iskustvo u provedbi službenih i inspeksijskih kontrola i revizija sistema najmanje u jednoj od zemalja u predpristupnoj fazi za članstvo u EU;
- Iskustvo u evaluaciji službenog sistema kontrole za sektor mljekarstva orijentiranog ka izvozu u EU.

Ohrabrujemo kvalifikovane kandidate da pošalju popratno pismo, uključujući tri reference i CV.

⁴ Indikativno planirano za predloženo vremensko razdoblje, ali ovisi o konačnom dogovoru s nadležnim tijelima i dostupnosti ciljnih korisnika obuke

⁵ Audit i analiza zdravlja i sigurnosti hrane